DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.
Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya f 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 9 NOVEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.
De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling als de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 90. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

Bij dit nummer behoort een bijvoegsel.

DE AMBACHTSSCHOOL TE SOERABAYA EN DE TECHNISCHE OF POLYTECHNISCHE INRIGTING DER REGERING.

Op den 2 den Mei 1853 kwam te dezer stede eene inrigting tot stand, waarop Soerabaya met regt roem mogt dragen. Eenige achtenswaardige ingezetenen waren op het denkbeeld gekomen om ter verbetering van het lot van zoodanige jongelingen, wie de fortuin de voordeelen eener europesche opvoeding had ontzegd, de kostelooze gelegenheid daar te stellen tot het aanleeren van die kundigheden, welke hen later in staat konden stellen, om met den arbeid hunner handen voor zich en de hunnen het brood te verdienen.

Het is te algemeen bekend wat het lot der zoogenaamde inlandsche kinderen, die geene europesche opvoeding genoten hebben, op weinige vereerende uitzonderingen na, is, dan dat wij over dit veel besproken en in den laatsten tijd veel beschreven onderwerp breedvoerig zouden behoeven uit te wijden.

Op zeer jeugdigen leeftijd wordt het, in de laatste jaren zooveel verbeterd onderwijs ter Gouvernements lagere school als voldoende beschouwd, om zich eene maatschappelijke loopbaan te kiezen. Het met zoovele moeite ingeprente onderwijs in de Hollandsche taal, de rekenkunde, de geschiedenis en de aardrijkskunde, wordt van lieverlede vergeten en gaat door gebrek aan verdere oefening weldra geheel verloren en alles wat er overblijft bestaat in een vlug, duidelijk doch tevens geheel werktuigelijk handschrift, waardoor zij worden in staat gesteld om hunne overige levensdagen, als levende copieermachines, de sobere kost te verdienen, of zoo zij eenige sluwheid van omgang met de inlandsche of vreemde Oostersche bevolking hebben verkregen zich toe te wijden aan dat vak van nijverheid, hetgene hier ter stede bekend is onder den naam van *zaakwaarnemen*, welke beide middelen van bestaan voorzeker niet zeer geschikt zijn ter veredeling van verstand en hart en ter verspreiding van verlichting en beschaving, onder dat gedeelte der europesche bevolking dat aan een en ander door hare mindere vatbaarheid voor zedelijke ontwikkeling zoo, veel behoefte heeft.

Het was dus inderdaad een gelukkig denkbeeld om eene inrigting daarte stellen, welke aan de min gegoede europesche jeugd dezer plaats andere uitzigten opleverde, dan het onbeduidende copiëren en het voor de maatschappij verderfelijke zaakwaarnemen.

Aan de ambachtschool toch, zouden de op de lagere school in meerdere of mindere mate opgedane kundigheden geleidelijk worden onderhouden en toegepast op de beginselen van hoogere wetenschappen, de bouwkunde, de meetkunde, de bouwkundige-en ornamentteekenkunst, de dubbele boekhouding en wat dies meer zij; de lust om zich de werktuigelijke kennis van de noodzakelijkste ambachten eigen te maken aangewakkerd en de jongelingschap daardoor gevormd worden tot bekwame timmerlieden, smeden, bouwmeesters, werktuigkundigen of boekhouders en beheerders van handels-en landbouw-ondernemingen.

Het konde wel niet anders of zoodanige onderneming moest bijval vinden bij het algemeen. Groot was inderdaad de toevloed van jongelingen, die zich de nieuwe inrigting wenschten ten nutte te maken; betrekkelijk belangrijk waren de bijdragen, waartoe zich de ingezetenen dezer plaats tot instandhouding der inrigting verbonden, bemoedigend was het toen het nu afgetreden Hoofd der Regering, de Gouverneur Generaal Mr. A. J. DUYMAER VAN TWIST zijne goedkeuring aan de jeugdige inrigting schonk, door, onder toekenning eener jaarlijksche bijdrage uit eigene middelen als Beschermheer op te treden

Zoo bestond de ambachtschool ruim drie jaren en leverde naar het gevoelen van allen die haar belangstellend gadesloegen, verblijdende uitkomsten op: menig jongeling zal zich in zijn volgend leven nog dankbaar de nuttige uren herinneren, die hij aldaar doorbragt, en de vruchten plukken der aldaar opgedane kundigheden.

Intusschen had het Bestuur zoowel met opzigt tot de bezoldigde onderwijzers als ten aanzien der mindere doelmatigheid van het in huur gebruikte locaal met vele moeijelijkheden te kampen en het ontging hare aandacht dan ook niet op welke losse gronden zij voortging met haar streven om, de inrigting meer en meer aan het doel te doen beantwoorden.

Wenschende om de ambachtschool op hechter gronden te vestigen en haar daardoor een duurzamer bestaan te verzekeren, besloot zij om die onder het meer onmiddelijk toezigt der Regering te stellen en wendde zich tot dat einde aan het Gouvernement met het volgende achtledige verzoek:

a. Een geschikt gebouw daar te stellen, bevattende „eene teekenzaal, eene kamer voor modellen, een „bibliotheek en twee werkplaatsen voor timmer„lieden en smeden.

b. „Aan te stellen een bekwaam timmerman en een „smid, beiden bezoldigd; opdat deze beide personen „dagelijks praktisch onderrigt aan de leerlingen zou„den geven.

c. „Dat die beide ateliers onder het onmiddelijk toezigt „zouden staan van den Ingenieur van den Water„staat, belast met de plaatselijke dienst, die zich „tevens zoude belasten, om twee à drie avonden „per week, onderwijs te geven in het regtlijnig „teekenen en in de wetenschappen voor verschillende ambachten benodigd.

d. „Dat het oppertoezigt zoude worden gehouden door „eene kommissie, bestaande uit den Resident, en „de beide eerstaanwezende Ingenieurs van den wa„terstaat en genie; dat deze kommissie het jaar„lijksch verslag zoude uitbrengen en datgene aan„wenden hetwelk in het belang dier inrigting dien„stig geoordeeld werd.

e. „Dat het gouvernement beschikbaar zoude stellen „voor de oprigting van een dusdanig gebouw met „toebehooren op eene geschikte plaats in de na„bijheid van het komedie-gebouw, eene som van „f 6000 à f 8000, en voor de aankoopen van ge„reedschappen f 2000.—

f. „Dat de Ingenieur met het dagelijksch toezigt be„last, des verkiezende op eene toelaag van f 50 „'s maands konde rekenen.

OORSPRONG EN OORZAKEN VAN DEN OPSTAND IN BRITSCH INDIE.

(*Vervolg en slot.*)

Sedert is het wantrouwen en de haat tegen Groot-Britanje op eene in het oog loopende wijze toegenomen. Zulk eene stemming, waarvan verscheidene gebeurtenissen in de drie laatste jaren getuigen, heerschte vooral in het oude Brahmanenland, van den voet des Himâlayas af tot aan Windhya of het gekronkelde gebergte. Zij werd zelfs, wie zou het kunnen loochenen? door plotselinge en onbezonnene nieuwigheden in te voeren, vooral bij het leger, onderhouden en versterkt. Men heeft de met vet bestrekene patronen ingevoerd, hetwelk zoowel voor de Hindoes als voor de Muzelmannen een gruwel is, omdat het koeijer, ossen- of zwijnenvet konde zijn; men heeft aan de Seapoys geweren van een andere samenstelling gegeven en hen gedwongen, een ander exercitie-reglement te leeren. Men heeft eindelijk, zoo als wij gemeld hebben, den krijgseed in een voornaam punt, dat insgelijks met de godsdienst in verband staat, veranderd. In dit alles en nog vele andere omstandigheden zag men eene stelmatige, later zelfs eene gewelddadige bekeering tot het Christendom. Onvoorzigtigheden, om slechts een zacht woord te gebruiken, hebben enkele personen in menigte begaan, welke het tot verdenking geneigde, door zendelingen en hunne scholen omgevene volk, slechts versterken moest in deze meening. Zoo hebben namelijk aanvoerders van de Seapoys christelijke tractaatjes onder hunne soldaten verspreid en de taak van bekeering zelve uitgeoefend. Aan die soldaten, welke zich tot het evangelie geneigd betoonden of deze neiging huichelden, werden allerlei weldaden bewezen. Eerlang, zoo liep het gerucht onder de inlanders, zoude de Christelijke belijdenis onder de militaire reglementen vastgesteld worden.

De autoriteiten in Indie en in het moederland hebben deze teekenen van den tijd niet gezien, of liever, niet willen zien. Zij zijn, terwijl de donker zwarte nevelen der toekomstige vreeselijke gebeurtenissen zich dreigend voordeden, zonder er op te letten onverschillig voorbijgegaan. Alle waarschuwingen, welke, in strijd met de gerustgestellende verzekeringen in en buiten het Parlement, in grooten getale gegeven werden, sloeg men in den wind. Zelfs de ernstigste, door onomstootelijke bewijzen gestaafde betoogen werden door den Engelschman, die zich zijner kracht en volharding bewust was, met de bekende John Bulls wijsheid: „*never mind*, het heeft niets te beduiden," weêrlegd. Reeds in Februarij van dit jaar (1857) spraken de Indische bladen van de ophanden zijnde, ernstige onlusten. De talrijke Seapoys in het kantonnement te Barrakpur, eenige weinige mijlen boven Calcutta, hielden, zooals berigt werd, nachtelijke zamenkomsten, waarin de plannen der Frengis, om geheel Hindostan tot het Christendom te dwingen, met vrees en ontzetting besproken werden en men het aangrijpen van de uiterste middelen, om dit ongeluk te voorkomen, aanbeval. „De Engelsche officieren moeten vermoord, de vestingen bestormd en de schatkist geplunderd worden. Is dit alles geschied, dan kunnen de Seapoys naar hun land terugkeeren en doen wat zij willen."

Het half officiele blad *The Indian News*, hetwelk dit alles verhaalt, voegt er echter geruststellend bij: De berigtgevers kunnen echter wel, om hunne berigten belangwekkender te maken, veel overdreven hebben, doch ware het raadzaam, voor de veiligheid, eenige niet-Bengaalsche, niet-Brachmanische regementen, Gorkha en Sikh, naar Barrakpur te zenden (1). Onderzoek te doen of de ontevredenheid zich ook niet tot de andere kantonnementen of garnizoens uitstrekte, daaraan schijnt niemand gedacht te hebben. Ja, wanneer geruchten van dien aard, welke zoo als later bleek, maar al te gegrond waren, ontstonden, werden zij, zoo als de majoor Garret ten aanzien van het 64ste Bengaalsche regement gedaan heeft, officieel tegengesproken (2). Ook dan nog, wanneer het oproer blijkbaar was, toen het 19de Bengaalsche regement infanterie te Birhampur, wegens de nieuwe patronen en de nieuwe mutsen, weigerde te gehoorzamen en zijne officiers mishandelde, ook toen nog heeft men de zaak als een gewoon voorval doen voorkomen. Het regement werd alleen ontslagen en dat wel zonder straf uit te deelen. Inlandsche officieren, die den Engelschen bevelhebber hunne bezorgdheid mededeelden, werden bespot en soms met beleedigende namen vereerd (3). Omstreeks dezen tijd had een legerdienend en onpartijdig oordeelend man, een Anglo-Indisch officier, de volgende opmerkelijke woorden aan zijne vrienden in het moederland geschreven: „Weet, dat door geheel Indie de meening verspreid is, dat de Engelsche regering de inwoners met geweld tot Christenen wil maken; de aanvang hiertoe zijn de vette patronen. In het geheele land heerscht de grootste ontevredenheid; een panische godsdienstige schrik vervult de geheele bevolking" (4). En toch in weerwil van zulke dreigende omstandigheden verdedigt de *Friend of India* de bevelhebbers, die het Christendom prediken, zoo als majoor Wheler, moedigt men de inlandsche soldaten aan, om met hunne geestelijkheid den draak te steken en verklaart tegenover de mannen, die eene verstandige gematigdheid aanbevelen: „Zoo het Indische rijk alleen daardoor behouden konde worden, dat het als eene misdaad geldt, wanneer men het Christendom predikt — maar hiervan is nergens sprake geweest — welnu, willen wij het rijk op het spel zetten, om bij ons geloof te volharden" (5).

Deze geestdrijvers hebben hun doel bereikt; zij hebben

(1) *The Indian News*, 2 April 1857, p. 149.

(2) *The Indian News*, 2 Maart 1857, p. 98.
(3) *The Ind. News*, 18 Mei 1857, p. 222.
(4) *The Ind. News*, 18 Mei 1857, p. 227.
(5) *The Ind. News*, 1 Junij 1857, p. 243.

g. „De twee bezoldigde europesche bazen een tractement van *f* 100 's maands toe te kennen of wel „vier bekwame inlandsche bazen ieder ad *f*. 50.

h. „Voor een concierge, bediende en verlichting *f* 50 's maands."

Op dit verzoek werd het Bestuur van wege de regering kennelijk gemaakt: „dat aan hare voorstellen geen gevolg konde worden gegeven, eensdeels omdat het voornemen bestaat tot het daarstellen van eene *technische* of *polytechnische* inrigting, en „ten anderen omdat in de ambachtschool zoo als die „destijds bestond, weinig levenskracht werd bespeurd, „en dat ook het verleenen van eene subsidie aan dezelve als voorbarig wordt beschouwd, aangezien de „nuttigheid en de noodzakelijkheid daarvan niet voldoende is aangetoond."

Dat zoodanig eene ontmoedigende en grievende beschikking niet zeer geschikt was om den ijver van onderwijzers en leerlingen op te wekken laat zich ligtelijk begrijpen en ieder die bekend is met de vele moeiten en inspanning welke de oprigters der ambachtschool zich ter wille van hunne edele bedoelingen getroost hebben, ieder die weet welk nut de school hier ter plaatse gedurende den korten duur van haar bestaan gesticht heeft, verwonderde zich dan ook ten hoogste over zoodanige weigering.

Wel was deze en gene van oordeel geweest dat de Regering niet zoo aanstonds genoegen zoude nemen in het achtledig voorstel, zoo als het gedaan was, maar op eene regtstreeksche weigering, en dat wel om de aangehaalde beweegredenen, was niemand voorbereid, evenmin als op het met algemeen leedgevoel ontvangen berigt van den toenmaligen voorzitter van het bestuur, dat de ambachtschool was ontbonden, op een tijdstip, dat drie en zestig leerlingen daar nog onderwijs genoten, waarvan onder anderen velen met een weinig oefening weldra de volle bekwaamheid zouden erlangen om als opzieners den 3e klasse bij den waterstaat te worden geplaatst.

Sedert den 30sten September 1856 bestaat de ambachtschool te Soerabaya alzoo niet meer en de weinige levenskracht, welke de Regering bij haar bespeurde, heeft sints ruim dertien maanden plaats gemaakt voor die der hoop op de door de Regering toegezegde daarstelling eener technische of polytechnische inrigting. Zal onze stad, als daartoe bij uitnemendheid door hare inrigtingen van nijverheid geschikt, de zetel worden van zoodanige kunstmatige of alle kunsten omvattende daarstelling? heeft de Regering reeds eenig gevolg gegeven aan hare toezegging of moeten wij ons nog altijd bij de hoop op verwezelijking der gedane toezegging bepalen? ware dit laatste het geval dan zouden wij nog des te meer eene inrigting betreuren welker vernietiging slechts een paar pennestreken heeft gekost, maar welker wederoprigting door de ontmoedigde bestuurders en onderwijzers zoo gemakkelijk niet zal zijn tot stand te brengen, hoe wenschelijk wij die ook voor Soerabaya's jongelingschap beschouwen.

Namens de redactie,

E. FUHRI.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 4den *October* 1857, N°. 68.

Civiel Departement.

ERKEND EN TOEGELATEN:

Krachtens Koninklijk besluit van den 31sten Julij 1857 no. 85, de heer Gualtherus Suermondt, als consul van Belgie te Batavia.

Krachtens Koninklijk besluit van den 31sten Julij 1857 no. 86, de heer D. L. W. Hooglandt, als consul van Belgie te Padang.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de gewezen klerk op het politie-kantoor te Samarang J. C. F. K. Lefen.

Uit 's lands dienst, de geschorste pakhuismeester bij het zout-hoofddepôt te Grissee J. C. E. Schoonheid.

BENOEMD:

Tot resident van Tappanolie, de secretaris van den civielen en militairen gouverneur ter Westkust van Sumatra, met den rang van assistent-resident, J. van der Linden.

Tot secretaris van den civielen en militairen gouverneur ter Westkust van Sumatra, de hoofdkommies bij de direktie van financien R. J. W. Mac Gillavrij.

Tot advokaat en prokureur bij den raad van justitie te Samarang mr. J. S. van Ronkel.

Tot kommies ten kantore van den assistent resident van de Zuider- en Ooster distrikten der residentie Batavia, A. P. van Leeuwen, laatst kommies belast met de administratie van 's lands kas te Salatiga, thans op wachtgeld.

Tot pakhuismeester bij het zout-hoofddepôt te Grissee (Soerabaya), de zoutverkoop-pakhuismeester te Pekalongan N. J. Verwijk.

Tot onderkommies der eerste klasse bij de recherche te Batavia, de klerk bij den ontvanger der in- en uitgaande regten te Batavia W. F. Maijer.

BIJ DEN ONTVANGER DER INKOMENDE EN UITGAANDE REGTEN TE BATAVIA.

Tot boekhouder, de tweede kommies bij dien ontvanger R. van Slooten.

Tot tweeden kommies, de klerk bij de direktie der middelen en domeinen C. Willems.

BIJ DE INDIGO-KULTUUR.

BEVORDERD:

Tot assistent der 1ste klasse, de assistent der 2de klasse F. Jullens.

Tot assistent der 2de klasse, de assistent der 3de klasse L. E. van Muijen.

Tot assistent der 3de klasse, de opziener der 1ste klasse J. C. Monnot.

Tot opziener der 1ste klasse, de opziener der 2de klasse H. M. Zowran van Ranzow.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kommies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten tevens havenmeester te Baros (Sumatra's Westkust) J. H. Mentz.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de luitenant-kolonel der infanterie C. E. A. Maubach.

Verkoop van een ijzeren stoomscheepje.

(*Voor het land.*) De Resident van Soerabaija maakt mits deze bekend, dat de reeds geannonceerde venduție, van het stoomscheepje *Phoenix*, liggende, aan de oude timmerwerf alhier, alsnu definitief zal plaats hebben, op Zaturdag den 21 November 1857 en wel aan deszelfs ligplaats.

De Resident voornoemd,

Bij verhindering,

De Assistent Resident,

(9) MODDERMAN.

(*Voor het land.*) De gemeente wordt bekend gemaakt dat de brug van Djagallan wederom voor de passage is geopend.

SOERABAYA, *De Assistent Resident voor de Politie*

8 *November* 1857. (10) SWERVER.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 10den November.

Voor de woning van den heer J. M. Admiraal te Mergoijoso, en uitbesteding ten kantore van den heer Resident alhier.

Op Woensdag den 11den November.

Voor de toko van den Maleijer Mohamat Tair te Kampong Baroe.

Op Donderdag den 12den November.

Voor de woning van de Chinezen Lim Pingwan en Lim Pinglee te Koepang.

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Dingsdag den 10den November a. s.

Bij den WelEdelen Heer ADMIRAAL, in den gang *Mergojosso* bij *Simpang*, door D. D. VAN BOECKHOLTZ, van eenen netten inboedel bestaande uit:

Mahonijhouten **Banken**, dito **Voltaires**, **Knapen**, **Speeltafels**, **Spiegels**, **Schilderijen** in Olieverw, van goede meesters, **Ledikanten**, Eng. **Hang-** en **Tafellampen**, **Banken** en **Stoelen**, van Bataviasch maaksel, **Tafel** en **thee Serviesen**, **Cristal**, **Glas-** en **Pleetwerk**, **Keukengereedschap**, goedgedresseerde hardloopende overwalsche **Paarden**, **Wagentuigen**, eene mooije Collectie **Bloemen**, in potten, **Bloem-étagères**, enz. enz.

(718)

VENDUTIE.

Na afloop der vendutie op *den 11den November a. s.* bij MOHAMAT TAIR te Kampong *Baroe*, zal aldaar door D. D. VAN BOECKHOLTZ, voor rekening van belanghebbenden worden verkocht, een groote BOOT, EEN SLOEP met toebehooren, eenig ZEILDOEK en TOUWWERK, en verder diverse GOEDEREN afkomstig van het verongelukte Engelsche schip *Archebald Glen* kapitein DANT. (742)

Als een vervolg op het bekend gestelde in de *Javasche Courant van den 8sten Augustus*, 1857 N°. 63 en in den *Oostpost* van den 27 Julij jl. zal de verkoop der gebouwen te FORT ERFRINS plaats hebben op het bureau van den ondergeteekende in de Heerenstraat alhier op *Zaturdag den* 14e, *dezer*, des morgens om half negen uur.

De onder Intendant 2de klasse

in de 3de Militaire Afdeeling op Java.

(738) Hk. VEMER.

de Engelsche heerschappij in Indie in het grootste gevaar gebragt, te gelijk met het Christendom en de ontkiemende beschaving in Azie. Zoo uit de eindelooze en balddadige moordtooneelen plotseling eens een Mithridates te voorschijn trad, welke de Chaotische massa's tot één geheel wist te brengen en dit konde beheerschen; zoo de leenvorsten hunne huistroepen met de opstandelingen vereenigen, zij bedragen volgens officiele opgaven (1853) niet minder dan 398,000 man (6); zoo de in het Noorden en Noordwesten loerende vijanden, Nepaul en Kaschmir, Afghanen, Perzen en Russen oprukten tegen de opvolgers der Clives, Warren Hartings en Wellesleys, waarlijk, dan zou niet alleenhet Indische rijk, maar ook de grootheid en wereldplaats van Groot-Britanje in wezenlijk gevaar komen, ja, den ondergang nabij gebragt worden, hoewel dit niet zoude gebeuren zonder een wereldbrand te ontsteken, wiens vlammen met eene vreeselijk vernielende woede van het eene einde der aarde tot het andere snel en zonder ophouden zouden voortknetteren.

Bij de eerste tijding van den Indischen opstand, hebben de Engelschen er de grootte niet van begrepen of niet willen begrijpen; men sprak van afzonderlijke muiterijen zonder onderlingen zamenhang, slechts Bengaalsche regementen waren opgestaan; slechts de hoogere kasten, en hieruit bestaat het Bengaalsche leger hoofdzakelijk, waren ontevreden; de Seapoys van Bombay en Madras, Sikh en Ghorka waren best gestemd, met eene onwrikbare trouwe gezindheid bezield. De snel op elkander volgende gebeurtenissen hebben een groot gedeelte van deze gerustheid, van deze gunstige voorstelling verminderd. De Indische opstand is thans in zijn grooten, gevaarvollen omvang bekend. Het is niet meer te betwijfelen, dat eene zamenzwering tegen de Engelsche heerschappij zich heeft uitgebreid over Hindostan in beperkten zin en over vele binnenlanden in Dekhan. Zij werd door emissarissen gestookt en tot een geheel gebragt. De correspondentie werd door middel van allerlei voorwerpen, die men overzond, en wier beteekenis alleen aan de zamengezworenen bekend konde zijn, onderhouden. Voor eenige maanden is dit van het eene einde des lands tot het andere geschied door eene soort van gebak, een voorval, waarover men in de inlandsche openbare dagbladen veel gesproken heeft; eenige wezenlijk met zorg vervulde opmerkers is dit verdacht voorgekomen, maar oppervlakkige, ligtvaardige lieden lachten er om en hielden het voor niets anders dan een bijgeloovig gebruik. Deze zamenzwering omvat niet alleen het leger, maar zij telt ook vele deelnemers onder de bevolking, met name onder de gepensioneerde vorsten en groote leendragers, waaronder de nakomelingen der zoogenaamde grootmogolen, de Baberiden. Aan de voormalige inlandsche grooten of hunne aakomelingen schijnt men hunne voorwaardelijke souvereiniteit, gelijk zij gedurende de laatste grootmogolen geweest is, verzekerd te hebben. Zoo werden Rao Bhovai Singh en andere radschah spoedig weder door de oproerige troepen in hunne voormalige vorstendommen ingevoerd. De Hindoes en Muzelmannen hebben, hetgeen veel opmerkelijker, veel gevaarlijker is, zich zelven overwonnen; zij hebben hunnen sedert 1000 jaren voortdurenden doodelijken haat, wel is waar slechts voor het oogenblik, opgegeven en zich tot een groot doel: verdrijving der bitter gehate vreemdelingen uit het vaderland en handhaving der aloude godsdienst, nauw aan elkander verbonden. Geld en andere middelen zijn tot volvoering van dit heilig verbond in overvloed bijeengebragt en op verscheidene plaatsen opgehoopt. Delhi, de oude residentie van den grootmogol, het Indrapastha der Hindoes, de binnenstad, waarin de Engelschen met hunne schepen niet kunnen komen, werd als vergaderplaats der zaamgezworenen uitverkoren. De opstand zoude in de verschillende kantonnementen en garnizoenen te Calcutta en Barrakpur, te Amaballah en Peschawar, te Simlah en Laknau, in de Nimatsch der Bandalas, vervolgens te Nagpur, Hyderabad in den Nizamstaat en in het Meisorland op een en denzelfden dag uitbarsten. Men had besloten, om al de Engelschen, al de inlandsche Christenen om te brengen, hunne bezittingen te rooven en onder de zaamgezworenen te verdeelen. De onberaden ijver van eenige garnizoenen konde dien dag niet afwachten, de opgewondene Seapoys zijn hier en daar te vroeg tot opstand gekomen en hebben de Engelschen, ten minsten voor het oogenblik, voor een zeker verderf bewaard. De Engelsche autoriteiten konden de ver af wonende landgenooten door den telegraaf van het dreigend gevaar verwittigen. De oproerige regementen van vele plaatsen werden ontwapend, welke nu in massa naar het afgesproken middelpunt Delhi ijlden. Men had hier en daar de ontwapende opstandelingen tot op den laatsten man kunnen afmaken maar heeft dit uit gebrek aan veerkracht of inzigt nagelaten. Volgens een brief uit Indie was de 15de Mei als de dag voor den algemeenen opstand bepaald, hetgeen voor het verstand en het overleg der hoofden en leiders van de zamenzwering zoude pleiten. Want in deze en de volgende maanden, in het begin en gedurende het heete jaargetijde, kunnen de Engelschen slechts met de grootste moeite, slechts met groot menschenverlies onder eene vijandelijk gezinde bevolking krijgsoperatien beginnen en voortzetten. Waren de spoorwegen even als de telegraaf voltooid, dan konde men troepen, levensmiddelen en amunitie op de bedreigde punten brengen en de Indi-

(6) *Volgens dezelfde officiële mededeelingen, op bevel van het Huis der Gemeenten* (20 April 1853) *gedrukt* (*Statistical Papers, India p* 29) *telde het Europesche leger, koninklijke en Compagnietroepen*, 49,000 *en het inlandsche* 240,000 *man. Al de Europeanen in Indie, militairen, burgers, vrouwen en kinderen te zamen, bedroegen bij het begin van den opstand naauwelijks* 52,000 *zielen. De inlandsche bevolking daarentegen, bedraagt, volgens eene dezer dagen officiele opgave:* 180,884,297 *inwoners, daarvan* 131.990,901 *op het Britsche*, 517,149 *op het Fransche en Portugesche gebied en* 48,376,247 *in de inlandsche staten.*

Op den 1sten December 1857, 's morgens om 9 ure zal door den Administrateur van het garnizoen te *Banjoewangie* eene heruitbesteding worden gehouden voor de levering van vivres voor het garnizoen aldaar voor het jaar 1858, waarvan de voorwaarden zijn opgenomen in de *Java Courant* van *den 24sten Junij jl.* N°. 50.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen op het bureau van den ondergeteekende en bij den Administrateur van het garnizoen te *Banjoewangie.*

SOURABAYA, 9 *November* 1857. *De onder Intendant 2de kl. in de 3de Militaire afdeeling op Java,*

(745) Hk. VEMER.

VENDUTIE

Den derden December aanstaande, zal voor het woonhuis des ondergeteekenden, door tusschenkomst van het vendu-kantoor alhier, wegens vertrek, worden verkocht, een ERF met het daarop staande steenen met pannen gedekt WOONHUIS en bijgebouwen, gelegen te *Kedirie*, naast het Residentie huis, bij de verponding geregistreerd onder nummero 98, inmiddels uit de hand te koop, voorts MEUBELAIR, DRANKEN, etc.

(736) S. M. POLAK.

De voorgestelde publieke verkoopingen der HUIZEN, van de Erfgenamen C. ROSEMEIER, zijn tot nader uitgesteld. (740)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

Op aanstaande Zondag den 15den dezer.

PADANG,

KAPT. B. J. SCHIPPER, naar TIMOR KOEPANG, de MOLUCCOS en MAKASSAR,

PALEMBANG,

KAPITEIN H. J. ROSEBOOM, naar BATAVIA via SAMARANG. Adres bij

W. CORES DE VRIES.

SOERABAYA, 9 *November* 1857. (739)

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het Nederlandsche schip **STAATSRAAD VAN DER HOUVEN,** gevoerd door KAPT. F. HEIJMERIKS.

De doelmatige en luchtige inrigtingen van dit schip bevelen hetzelve voor den overvoer van zoowel familien als enkele personen bijzonder aan en zal hetzelve in het laatst dezer maand tot vertrek van PASOEROEAN gereed zijn.

Nadere informatien bij

De Agenten,

(714) RUYL CRAMER & CO.

VOOR DEN OVERVOER NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden het Nederlandsche schip **JAN VAN SCHAFFELAAR,** KAPT. L. G. VERBEEK. Deze bodem beveelt zich bijzonder aan door deszelfs vlugge reizen, en aangename inrigtingen en zal tegen het einde dezer maand tot vertrek van hier dan wel van PROBOLINGO gereed zijn.

Voor verdere informatien adressere men zich tot

De Agenten,

(715) RUYL CRAMER & CO.

VRACHT EN PASSAGE NAAR MAKASSAR, BANDA EN AMBON.

Wordt aangeboden, met het extra snelzeilend en zeer fraai ingerigt Clipper brikschip **HENRIETTE,** gezagvoerder H. CHEVALLIER, om in den loop dezer maand te vertrekken.

Gegadigden vervoegen zich bij

De Agenten,

(726) SCHIMMELPENNINCK & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend en voor den overvoer van passagiers ruim en comfortabel ingerigt Nederlandsch schip **AEGIDIA en PAULINA!,** KAPT. VELTMAN, zijnde tevens van eene goede badkamer voorzien.— Het vertrek zal omstreeks het begin der volgende maand van BEZOEKIE direkt, plaats vinden.

Nadere informatien te bekomen bij den Gezagvoerder in het *Marine Hotel* en bij

De Agenten,

(743) FRASER EATON & CO.

Met het Nederlandsche schip **WILLEM DE ZWIJGER,** kapitein VAN DER DRIES, wordt passage naar Nederland aangeboden.— Dit schip is uitmuntend ingerigt voor den overvoer van passagiers en kan ten sterkste aan repatrierende personen worden aanbevolen, zijnde het vertrek bepaald omstreeks medio December.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Gezagvoerder in het *Marine Hotel* en bij

De Agenten

(744) FRASER EATON & CO.

WEGENS VERTREK.

Zal op een nader te bepalen dag, door den ondergeteekende publiek worden verkocht: Een steenen met pannen gedekt **HUIS,** goed gelegen tot het drijven van handel, thans geoccupeerd door de heeren DE GRAAFF & Co, doende eenen huurprijs van *f* 120.— 's maands.

(727) S. H. WANDERS.

TE KOOP

Een geheel volledig stel keurig bewerkte **horologiemakers-gereedschappen,** met de daarbij behoorende remontstukken. Te bevragen bij

(724) F. KIEL.

TE HUUR

EEN HUIS met acht ruime kamers en verdere gemakken, laatst bewoond door den WelEdelgestrengen heer ADMIRAAL, en gelegen in de gang MERGOIJOSSO. Te bevragen bij

(734) L. JOHAN.

Wordt een MACHINIST, verlangd op eene de suikerfabrieken in den *Oosthoek.*

Adres Lett. M. postkantoor Bezoekie. Brieven *franco.* (737)

WAARSCHUWING.

Om gegronde redenen wordt verzocht geene betalingen of voorschotten te geven aan mijnen olieverkooper W. JOOSTENSZ.

SOERABAYA, F. CONDOO.

5 *November* 1857. (730)

CORSETS A LA MINUTE.

(731) bij F. KIEL.

HOEVENSMEER.

à *f* 2.— de flesch, te bekomen bij den vee-arts VAN DER WEYDE.

Dit smeer voorkomt het splijten der hoeven en bevordert den gezonden groei des hoorns. ((732).

WISSELS OP NEDERLAND.

(554) Bij RUYL CRAMER & CO.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(518) Bij SCHIMMELPENNINCK & CO.

KOFFIJHUIS EN BILLARD.

Naast het kantoor van wijlen procureur NEIJNDORF.

(728)

IJS.

De ondergeteekenden de verwacht wordende lading IJS van de Heeren *Berne* en *Schmidt* overgenomen hebbende, verwittigen zij bij deze de ingezetenen van *Soerabaija*, er bij hen gelegenheid zal zijn tot den 15 November aanstaande, om zich dagelijks te abonneren tegen 10 cents per pond zullende na den 15 November e. k. geene abonnementen meer worden aangenomen en het IJS buiten abonnement verkocht worden à 20 cents per pond.

Dadelijk na aankomst der lading, welke binnen weinige dagen hier kan zijn, zal tijd en plaats ter afhaling van het IJS, worden bekend gemaakt.

(733) **LEDEBOER & CO.**

---

sche zamenzwering zoude een groot gedeelte van haar gevaar verliezen en zoude slechts geringe offers van goed en bloed vorderen.

In de wereldgeschiedenis is het de roeping der Angelsaksers, om de in allerlei banden gebroeide ongelukkige volken door middel der beschaving van onze verlichte eeuw tot een nieuw leven op te voeren, hen onderling en met de overige menschheid te verbinden, hen tot eene vrijheid en zelfstandige regering op te leiden. Maar wij weten het, helaas! wel, dat de Angelsaksers zoo wel in Europa als in Amerika zich deze roeping niet bewust zijn en niet daar heen streven, wat ook sommige uitstekende mannen mogen denken of beweren. De massa's in en buiten de Anglo-Indische regering en waar zij zich ook bijeen bevinden worden slechts door gewone zelf- en winzucht gedreven; zij willen Indie en de andere landen, waar zij den heerscherstaf voeren, slechts tot eigen voordeel exploiteren; zij willen de zonen, neven en andere verwanten met rijke bezittingen verzorgen, vervolgens ook de in verval geraakte aristocratische geslachten door hooge bezoldigingen weder opheffen, waarmede de hoogere burgerklassen evenwel niet tevreden zijn: „Hindostan," hoe dikwijls is dit reeds gezegd, „is door de middelklassen veroverd; aan deze moest het land als erfgoed blijven, maar de aristocratie zorgt voor zich zelve op menigerlei wijze; zij neemt alle voordelige betrekkingen, zoowel burgerlijke als militaire, in de marine en in de kolonien voor zich. Verkrijgt soms een niet adelijke beambte door uitstekende verdienste eene hoogere betrekking, zoo als onlangs op Ceilon gebeurd is, dan wordt dit als eene bijzondere opoffering van die bevoorregten en als eene bewonderenswaardige bijzonderheid geroemd en geprezen." Maar de hooge roeping der Angelsaksers wordt daarom nog niet door deze aan de menschelijke natuur eigene gebreken uitgesteld en veel minder opgeheven. De veroveraars van Indie en van andere rijken zullen hunne roeping vervullen; zij moeten die tegen hun voordeel, zelfs tegen hunnen wensch aan vervullen. Waar de Angelsakser komt, waar hij heerscht, daar verbreidt hij zijne hoogere menschelijke instellingen: drukpersvrijheid, regt van vereeniging in den uitgebreidsten zin, de *habeas corpus*-acte en het onbeperkte regt, om alle krachten te gebruiken. De wijze, waarop hij leeft en handelt, zijn voorbeeld werkt meer dan de voorschriften van alle denkers en zedekundigen. „Ik heb een groot handelshuis op Europesche wijze opgerigt," zeide eens de thans overledene edele Indische koopman, Dwarkannath Tagor, „niet zoo zeer om zelf groote winsten te behalen, maar om mijn volk door een voorbeeld voor te lichten. Zij mogen van onze beheerschers leeren hoe handel en nijverheid de oorzaken zijn van de grootheid en zelfstandigheid eens volks, hoe het juist begrepene, tegen het gemeenschappelijk welzijn eens volks niet aandruischende voordeel van een enkel persoon den zekersten grondslag tot zijne welvaart mitmaakt. Waar is het, dat deze Engelschen onze tyrannen zijn; zij zijn in vele opzigten onuitstaanbaar. Maar tegelijkertijd voeden zij ons op, hetgeen wij zeer noodig hebben. Ik wensch, dat mijn volk ten minste nog honderd jaren onder dit harde Engelsche bestuur blijve gesteld; dan eerst moeten zich de Hindoes en Muzelmannen vrij maken, dan zullen wij welligt de vrijheid kunnen verdragen en van haar nut hebben. Waarlijk, thans, nadat ik het overige Europa, en met name Italie gezien heb, thans prijs ik mij en mijne landgenooten gelukkig, dat wij ons onder de heerschapij van deze Engelschen bevinden."

Al de inboorlingen van Hindostan, die even als Dwarkannath op dezelfde hoogte van verstand staan, alle de zaken goed inziende Hindoes en Muzelmannen, die het goed meenen met hun volk, de vrienden der menschheid en der vooruitgaande beschaving, waar zij ook mogen leven op aarde, zij moeten alle den Indischen opstand verafschuwen en in het binnenste van hunne ziel betreuren. Hij is veel te vroeg gekomen; de menschen zijn nog niet in staat, eene geregelde wettige regering tot stand te brengen. Wie daar mede begint, dat hij de vijanden niet alleen vernielt, maar hen langzaam, onder de vreeselijkste folteringen slagt, wie de vrouwen onteert en vermoordt, wie kinderen voor het aangezigt der ouders in stukken houwt, wie rooft en plundert — zulk een beest moet eerst door dwang tot mensch gevormd worden. Menschen, die alleen daarnaar streven, om door middel van omwentelingen een ruim veld voor hune hartstogten te verkrijgen en hunne bezittingen te vermeerderen, die, zij het dan in Europa of in Azie, door omkeeringen slechts hun eigen voordeel beoogen, zij zijn slavenzielen en geene vrije mannen. Slechts door berusting, door volharding, arbeid en zelfbeheersching, kan de vrijheid verworven worden. Met deze onsterfelijke wapenen in de hand heeft Groot-Brittanje zich tot zijne zoo dikwijls benijde en belasterde grootheid opgewerkt en met deze wapenen in de hand zullen de Angelsaksers hun Indisch rijk weder veroveren. Daaraan twijfelen wij niet; zij zullen het reeds daarom weder veroveren, omdat zij moeten. Geld en menschen, al de stoffelijke en verstandelijke krachten moeten zij aanwenden, om hunne waardigheid van heerschers in Azie te herwinnen en voor langen tijd te behouden. De geheele magt der Europesche Angelsaksers hangt aan Azie; het verlies aan land in het Oosten zoude ook andere verliezen na zich slepen. De talrijke vijanden van het nieuwe Carthago zouden alle hunne hoofden verheffen. De opstandelingen moeten met zware, vreeselijk treffende hand ten onder gebragt worden. de overwinnaars moeten de Hindoes en Muzelmannen op eene krachtige wijze hunne overmagt doen gevoelen.

LOGE DE VRIENDSCHAP.

Receptie in den eersten graad, Zaturdag den 14den November 1857 's avonds ten zeven ure.

Namens den R. M.
J. HAGEMAN, J. O. Z.
(729) *Secretaris.*

233e Ned. Staatsloterij.

Loten in deze thans spelende loterij, zijn verkrijgbaar bij den ondergeteekende, tegen de bekende prijzen van

halve loten . . . . ƒ 50.—
vijfde „ . . . . „ 20.—
tiende „ . . . . „ 10.—

Daar de berigten van de trekkingen der 4e en 5e klassen, waarin de hoogste prijzen, met de volgende mails worden verwacht, gelieven reflecterenden zich ten spoedigste aan te melden.

MARTENS & Co.

N. B. In deze beide klassen moet nog worden uitgeloot:

1 Prijs à ƒ 100 000; 1 à ƒ 50 000; 1 à ƒ 25 000; 1 à ƒ 10 000, benevens de mindere van ƒ 65 — tot en met ƒ 5000 —, ter somme van p. m. ƒ 400,000 en eene premie à ƒ 30,000. (741)

HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN.

WONDERBARE GENEZING VAN ZEERE BEENEN.

CORNELIS DE W.. te *Samarang*, leed gedurende acht-en-twintig jaren aan zeere beenen; somtijds zoo erg dat de pijn bijna onlijdelijk was, daar zij geheel met wonden en wild vleesch overdekt waren. Zijne vrienden hadden sedert lang de hoop opgegeven van hem het gebruik zijner ledematen te zien weder krijgen, daar hij in zulk een beklagenswaardigen toestand verkeerde en de doctoren zijne ziekte ongeneeslijk verklaarden. Hij had echter van verschillende zijden gehoord van de weldadige uitwerking in dergelijke gevallen door de HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN, te weeg gebragt en besloot daarmede insgelijks eene proeve te nemen. Na een gebruik van slechts weinige weken, gevoelde hij zich werkelijk beter en toen hij dit twee en eene halve maand had volgehouden, was hij geheel genezen, na 28 jaren lang kreupel te zijn geweest.

Verkrijgbaar à Contant bij E. FUHRI & Co, te Soerabaya, tot ondervolgende prijzen: (711)

DOOZEN PILLEN van ƒ 1.— ƒ 3.— en ƒ 5.—
POTTEN ZALF „ „ 1.— „ 3.— „ „ 5.—

POEDER
TEGEN
INSECTEN.

Dit, in het gebergte van Ararat gevonden bloemzaad is een onfeilbaar middel tegen wandluizen, vlooijen, motten, luizen en alle andere schadelijke insecten.

Men legt het in de spleten of scheuren der muren, in de voegen tusschen vloerplanken, beschotten, ledikanten, kasten, doozen, kisten etc; strooit het op alle soorten van kleedingstukken; of wrijft het, met eenig water gemengd, op de harige huid van honden of rundvee ter verdelging van alle soorten van ongedierte.

Als voorbehoedmiddel tegen mijten en wormen is het van groot nut in de volières, menageriën, broeikasten, korenmolens, suikerraffinaderijën etc; en aan boord van schepen, vooral van kustvaarders, is het onmisbaar.

Indien de ruimte waar het poeder moet worden aangewend te beperkt is om het er te kunnen instrooijen, kan men het er ook door een pennetje inblazen. Met wijngeest vermengd is het een goed middel om wonden te betten.

Alle soorten van wollen weefsels worden door dit poeder beveiligd tegen de vernielzucht der motten; en daar waar dit insect zijne verwoestingswerk reeds heeft aangevangen is ééne laag van dit poeder genoeg om het geheel te verdrijven.

Ook bij bloemen en planten heeft dit krachtig werkend middel eene heilzame uitwerking.

PRIJS per doosje . . . . ƒ 2.—
Verkrijgbaar bij
(735) E. FUHRI & CO.

SOERABAYA, den 9den November 1857.

In den avond van den 3 dezer is van de helling van het nieuwe marine-établissement alhier te water gelaten de ineengezette romp van het ijzeren oorlogs- stoomschip *Madura*, en in den nacht van den 6den op die helling gewonden de *Admiraal van Kingsbergen*, stoomschip van dezelfde soort, ter voorziening van den bodem.

BATAVIA. — Dezer dagen vond alhier een zeer brutale diefstal plaats. De stuurman van de Nederlandsche bark *Aldebaran*, gezagvoerder Meyboom, laadde in eene praauw, aan de order van de alhier caterende firma M. W. & Co. eene partij van 260 stuks hammen af, doch schreef bij vergissing op het volgbriefje 160 stuks. Aan den boom werden deze hammen in de praauw nageteld en het getal op 225 bevonden en werkelijk ontving dan ook de firma M. W. Co. omstreeks een dertigtal stuks te kort. De gezagvoerder Meyboom, hierop opmerkzaam gemaakt, vervoegde zich dadelijk tot de policie en weldra bevonden zich de djoeragan en zijne matrozen in verzekerde bewaring. Naar wij vernemen rust op hen groote verdenking, te meer daar de antwoorden van den djoeragan zijne schuldbewustheid vrij duidelijk aantoonen.

(*Java Bode.*)

BATAVIA. In den namiddag den 17den October is de kaneelschilloots te *Tjimahong*, district *Kollelet*, door het inslaan van den bliksem geheel afgebrand. Behalve eenige gereedschappen en de boeken van den mantrie, zijn circa 5200 Amst. ponden kaneel uit den oogst van dit jaar, eene prooi der vlammen geworden.

AMBOINA. Het weder was gedurende de maand September, met uitzondering van slechts enkele dagen, aanhoudend droog.

Volgens berigt van den assistent-resident van *Hila* en *Larieke*, hadden onder de bevolking van de negorij *Assiloeloe*, eenige ongeregeldheden plaats gehad, die evenwel van geene ernstige gevolgen waren geweest.

BANDA. In den namiddag van den 11den Augustus, omstreeks $3^{1}/_{2}$ ure, deed zich in de rigting van het zuiden naar het noorden eene ligte en korte aardschudding gevoelen.

De oogst der notenmuskaat heeft over de maanden Augustus en September in de onderscheidene perken bedragen: 26.831,550 nottenpitten, uitmakende omstreeks 214,672 ponden noten en 53,668 ponden foelie.

De in het laatst van Augustus 1854 van den directeur der kultures ter voortplanting in deze residentie ontvangen pitten van de hura crepitans, zijn voor een groot gedeelte op de onderscheidene specerijperken, waar ze ter zaaijing waren uitgereikt, geslaagd.

In sommige perken waren reeds boompjes aanwezig van 6 tot 9 voet hoogte: van enkele dezelve werd het sap en den bast reeds gebezigd tot het bereiden van geneesmiddelen voor leprozen.

In de weersgesteldheid kwam gedurende de maand September eene gunstige verandering. Dezelve was fraai en en niet zoo drukkend heet als in Augustus. In de laatste dagen van September viel van tijd tot tijd regen.

TIMOR. Gedurende de maanden Augustus en September was het weder hier drukkend warm.

Volgens berigt van den civielen gezaghebber der *Solor*-eilanden, hadden zich op den 18den Augustus te *Gelenting* (noordkust van *Flores*) 80 zeeroover-korra-korra's vertoond en van daar een huisgezin, bestaande uit vier personen, weggevoerd. De bevolking van *Gelenting* had de vlugt genomen.

Den 16den September was te *Larantoeka* eene van ligtbrandbare stoffen tezamengestelde woning, benevens eenige daarin geborgen handelsgoederen, verbrand.

CELEBES EN ONDERHOORIGHEDEN.— Op Saleijer heerschte gedurende drie maanden eene groote droogte waardoor niets met vrucht kon geplant worden en de prijzen der levensmiddelen zeer gestegen waren.

— Ineene ons dezer dagen in handen gekomen inteekenlijst ten voordeele van de Idiotenschool en het ontworpen gesticht voor minderjarige Idioten te 's Gravenhage, komt het volgende der opmerking waardig voor.

Het is onzen tijd eigen, om de ellende der maatschappij, vroeger in den achterhoek weggeschoven, aan het licht te brengen en te herstellen, zoo veel dit eener volhardende en opofferende liefde mogelijk is: — blinden en doofstommen, verwaarloosden en krankzinnigen, boetvaardige vrouwen en gevangenen; — maar nu eindelijk ook *idioten* worden genoemd, vraagt menig een: „Wat zijn dezen?„

Dit bezwaar eener geheele onbekendheid voorziende, hebben Bestuurders der idiotenschool eerst deze inrigting tot stand gebragt, zonder van iemand hulp te vragen, buiten die, welke de edelmoedigheid onzer Koningin hun had toegedacht. Maar nu ook kwamen van alle kanten aanvragen; en het blijkt, dat de eerste globale berekening nog beneden de waarheid is: „Er moeten 3000 minderjarige idioten in ons land zijn, dus veel meer dan doofstommen of blinden.„

Idioot wordt in den ruimsten zin genoemd: „Ieder kind, dat door den afwijkenden toestand zijner verstandelijke vermogens, niet voor eene gewone ontwikkeling vatbaar is. „Op den hoogsten trap staan de *achterlijke* kinderen, die gewoonlijk de algemeene school verlaten, gelijk zij daarop gekomen zijn, om dan met eenigen werktuigelijken arbeid kommerlijk hun brood te verdienen; of in hoogere standen eene werkelooze en zwijgende figuur te maken. Op den tweeden de *simpelen* of onnoozelen, gelijk er in iedere plaats tot spot omzwerven. Nog lager staan de eigenlijke *idioten* of dwaalzinnigen, aan wankelen gang en zwervenden blik kenbaar, en die tot beneden het dierlijke in stompheid en onvatbaarheid afdalen. Eindelijk vormen den tegenovergestelden pool de *natuurlijk krankzinnigen*, bij het opwassen dikwijls ondermijnd en afgebroken door de zoo treurige vallende ziekte.

Zou men niet zoo groote ellende, die het redelijke in den mensch aantast en vernietigt, voor onherstelbaar houden? — Wel nu, sedert twintig jaren is het geheim ontdekt, om door een geheel zinnelijk en persoonlijk onderrigt, gepaard met eene gepaste geneeskundige behandeling ook den idioot of te genezen, of ten minste op te voeden. en de voorbeelden zijn in Engeland en elders bekend, dat soms eene moeder haar eigen kind, voor één of meer jaren opgenomen, onder een twintigtal leerlingen niet meer vinden kon!

Ook op onze inrigting, die eerst sedert twee jaren en alléén als dagschool werkt, kan men u vroeger krankzinnigen toonen, die nu geregeld werken; onnoozelen, die men half gekleed op den vloer eener hut vond, en die nu hare handwerken niet alleen, maar ook het godsdienstig onderwijs verstaan; idioten, die beginnen te lezen en schrijven. En is de verbetering niet bij allen zoo groot, allen gevoelen er zich regt welvarend en gelukkig. Op deze school arbeiden tien onderwijzers aan vijftig kinderen. Elf van dezen zijn vreemden, uit alle oorden van het vaderland, zelfs uit Ned. Oost-Indië; en dagelijks nemen de aanvragen toe. Daarom heeft na eindelijk het Bestuur geheel Nederland opgeroepen, tot de oprigting van een gesticht, waar de „genezing door opvoeding„ in haren ruimsten omvang, van de eerste kinderjaren af, kan worden in werking gebragt. En die roepstem vond gehoor. Reeds is bijna ƒ 26,000 bijeen gebragt, waarvan nog geen $^{1}/_{3}$ renteloos voorschot, het overige giften. Daarvoor is een zeer ruim pand in het midden der stad aangekocht. Dit wordt nu, onder goedkeuring van Z. M. den Koning, tot een Geneeskundig gesticht verbouwd. Ook de inwonende Directeur, Dr. J. Donkersloot, is reeds benoemd; en vóór of in het begin van 't jaar 1858 kan alles gereed zijn. De kinderen zullen dan kunnen worden opgenomen in twee klassen, (denkelijk à ƒ 800 en ƒ 600 's jaars), gelijk zij nu reeds, naar dien maatstaf, elk in zijnen stand worden uitbesteed.

Maar nog eens gaat onze roepstem om hulp uit, om het bijna voltooide werk geheel tot stand te brengen. Voor afbouwing, ameublement en eerste huishouding ontbreekt ons nog ƒ 8,000 à ƒ 10,000. Daartoe worden gevraagd: renteloze voorschotten van minstens ƒ 250, en giften tot allerlei bedrag. Een voorschot van ƒ 500 of gift van ƒ 200 geeft den titel en de regten van Medestichter, eene gift van ƒ 100 die van Donateur. Wij bouwen echter bij deze laatste inzameling, — waarna het Gesticht zich zelf moet onderhouden — vooral op het Oud Vaderlandsche spreekwoord, dat vele handen het werk ligt maken. Niemand houde dus ook de kleinste gift terug. Het zij een blijk van erkentelijkheid voor de uitnemende geestvermogens, ons en den onzen door Gods goedheid geschonken, en waarin deze arme kinderen misdeeld zijn.

C. E. van Koetsveld, *pres.*
H. J. van der Heim, *secr.*
W. T. Gevers Deynoot, *thes.*
'S GRAVENHAGE, Dr. J. Brouwer Stark.
1 *Augustus* 1857 H. van den Heuvel.

Naar wij vernemen, heeft het gouvernement van deszelfs belangstelling in deze zoo nuttige inrigting doen blijken, door eene aanbeveling aan de hoofden van gewestelijk bestuur, om te trachten hare voltooijing te bevorderen.

De prospectus en het reglement van deze inrigting zijn ter inzage verkrijgbaar bij de gemagtigden van het bestuur, de heeren J. J. Scheuer en G. J. C. Kolff.

(*Jav. Cour.*)

NEDERLAND.

— Eene der laatste afleveringen van de „*Revue des Deux Mondes*" bevat het slot der studie van Alphonse Esquiros over ons vaderland. In dat hoofdstuk bespreekt de schrijver ook de kwestie der slavernij. Na zich ongunstig over „dien kanker onzer West-Indische bezittingen" te hebben uitgelaten, maakt hij melding van het werk van den heer van Hoëvell: „*Slaven en Vrijen*", waarvan hij een analyse geeft, terwijl hij den schrijver zoowel als zijn werk hoogen lof toekent. Dat werk, zegt Esquiros, heeft voor de afschaffing der slavernij meer gedaan dan alle philosophische redeneringen: het heeft de harten gewonnen. De publieke geest der Hollanders is tegen de slavernij, slechts enkele voorstanders van materiele belangen wenschen de afschaffing uit te stellen."

Dank zij het artikel van den bekwamen Franschen schrijver zal men thans ook in het buitenland een beter inzigt in den volksgeest der Nederlanders krijgen en de pogingen der voorstanders van de afschaffing der slavernij op prijs leeren stellen.

— Wij lezen het volgende in het tijdschrift, uitgegeven van wege de Nederlandsche maatschappij ter bevordering van de afschaffing der slavernij:

„Onlangs werd in het tijdschrift *l'Espérance* gelezen, dat een adres, betreffende de afschaffing der slavernij, door de Protestantsche Christenen van Frankrijk, aan hunne broeders in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika gerigt, afgezonden is geworden, nadat het onderteekend was door de leeraren, ouderlingen en diakenen van 393 der 452 Gereformeerde gemeenten, 152 der 216 gemeenten van de Augsburgsche geloofsbelijdenis, 84 der 70 of 86 vrije (indépendantes) gemeenten. De gezamenlijke onderteekeningen bedroegen ongeveer een getal van 5700. Droevig voorwaar is het te moeten opmerken, dat in Nederland op verre na geene gelijke blijken van belangstelling in de zaak der emancipatie worden gegeven; nog treuriger is het te moeten erkennen, dat Nederland tot dusverre geen regt heeft, om anderen te dier zake te vermanen."

— De maatregel door het gouvernement genomen, om aan officieren bij het Nederlandsche leger gelegenheid te geven gedurende eenige jaren bij het Indische leger te dienen, schijnt niet de verwachte uitkomst op te leveren. Het getal van 40 eerste en 6 tweede luitenants, dat de regering daartoe verlangde, is op verre na nog niet bereikt. Men wil thans weten, dat de voorwaarden voor deze officieren verbeterd zullen worden: In plaats van vijf jaren, zou de dienstijd in Indië gebragt worden op vier, terwijl de kosten van uitrusting, thans op ƒ 1500 geschat, tot ƒ 2000 zouden verhoogd worden.

— Den 22 Julij, des avonds, werd te Harlingen gearresteerd zekere kofkapitein M, gezagvoerder van het dezer dagen aldaar binnengekomen kofschip *Henriette*, beschuldigd van in het laatst des vorigen jaars op de terugreis van Galatz, in de Middellandsche zee zijn stuurman met hulp der matrozen over boord te hebben geworpen. Deze beschuldiging geschiedt ingevolge de verklaring van den scheepsjongen, die zich toen aan boord bevond, en die aan de bevoegde autoriteit medegedeeld heeft, dat gemelde stuurman zich nog aan de klampen van het schip vasthield, maar dat men door schoppen tegen zijne handen den vermiste genoodzaakt heeft zich los te laten, zoodat deze daarop eene prooi der golven werd. De politie meende de geheele bemanning te arresteren, doch de equipage bleek sedert het vorige jaar verwisseld te zijn, en er was een andere Sleeswijk-Holsteinsche scheepsjongen aan boord. Thans verneemt men dat deze gezagvoerder, onder geleide van twee geregtsdienaren uit Harlingen te Amsterdam is aangekomen en terstond naar het cellulaire huis van arrest

en justitie overgebragt. De geheele equipage zou tot het volvoeren van deze gruweldaad hebben medegewerkt. De scheepsjongen heeft, alleen uit vrees, dat hem bij weigering hetzelfde lot beschoren was, aan de misdaad deelgenomen, en, ondanks den eed van geheimhouding, welken men hem had doen zweren, het ijzingwekkende voorval aan de justitie geopenbaard, zoodra zich daartoe de geschikte gelegenheid voordeed.

De ongelukkige stuurman was een Fries van geboorte. Daar de gezagvoerder en de schepelingen der *Henriette* voor de reis te Amsterdam zijn aangemonsterd, zoo zal deze treurige, doch belangrijke zaak bij de Arrond-Regtbank aldaar behandeld worden.

ENGELAND.

Den 28sten Augustus is de parlementszitting namens de koningin door eene commissie gesloten. Daarbij is door den lord-kanselier de volgende aanspraak voorgelezen:

„MYLORDS EN HEEREN!

„Hare Majesteit heeft ons gelast u te ontheffen van de verpligting om langer in het parlement vereenigd te zijn, en u tevens Harer Majesteits hartelijken dank te betuigen voor den ijver en de naauwgezetheid, waarmede gij uwe belangrijke pligten hebt vervuld gedurende deze zitting, welke hoewel korter van duur dan gewoonlijk, ongemeen veel werkzaamheden heeft opgeleverd.

„Hare Majesteit beveelt ons u te betuigen, dat zij met blijdschap in den tegenwoordigen toestand van Europa grond ziet om op het behoud van den vrede staat te maken. De schikkingen, strekkende tot volkomene uitvoering der bepalingen van het Parijsche vredesverdrag, heeft men om onderscheidene redenen nog niet geheel kunnen tot stand brengen; doch Hare Majesteit vertrouwt dat door de ernstige bemoeijingen der mogendheden, welke dat verdrag onderteekend hebben, al wat daaraan nog ontbreekt zal gedaan worden in overeenstemming met die bepaling, en zij verwacht eenen voldoenden uitslag van die bemoeijingen.

„Verder heeft Hare Majesteit ons opgedragen ter uwer kennis te brengen, dat de uitgebreide opstand, die onder de inlandsche troepen van het Bengaalsch leger is uitgebarsten, gevolgd door bedenkelijke onlusten in vele gedeelten van Harer Majesteits gebied in genoemd presidentschap, door Hare Majesteit met bijzondere deelneming en bezorgdheid is vernomen, en dat de aan verscheiden van Harer Majesteits onderdanen in Indië gepleegde gruwelen en de hun wedervaren rampen Harer Majesteits gemoed met innige smart hebben vervuld, terwijl de wijze waarop menig burgerlijk en militair gezaghebber zich daar te lande onder bagchelijke omstandigheden en groote gevaren gedragen heeft, levendige bewondering bij Hare Majesteit heeft verwekt. Wij hebben van Hare Majesteit in last, u de verzekering over te brengen, dat zij geene maatregelen zal verzuimen, welke zouden kunnen dienen om die onlusten van zoo bedenkelijken aard te dempen; en Hare Majesteit koestert het vertrouwen, dat met den zegen der Voorzienigheid de krachtige hulpmiddelen, welke ter harer beschikking gesteld zijn, haar in staat zullen stellen om het beoogde doel te bereiken.

„MIJNE HEEREN LEDEN VAN HET HUIS DER GEMEENTEN!

„Hare Majesteit heeft ons opgedragen u voor de gelden, welke gij zoo onbekrompen voor de behoeften der staatsdienst van het loopende jaar bewilligd hebt, haren dank te betuigen, alsmede voor de verklaring van uwe bereidwilligheid om aan Hare Majesteit alle ondersteuning en bijstand te verleenen bij het herstellen der orde en rust in Indië. Met dankbaarheid gedenkt Hare Majesteit dat gij haar hebt in staat gesteld om Engelands aandeel in de aan Denemarken voor den afkoop van den Sondtol verschuldigde gedeelte te betalen zonder verzwaring van den last der staatsschuld.

„MYLORDS EN HEEREN!

„Hare Majesteit heeft ons opgedragen u hare hartelijke erkentelijkheid te betuigen voor de geldsom, welke door u ten behoeve van hare beminde dochter, de Koninklijke Prinses, ter gelegenheid van derzelver aanstaand huwelijk met Z. K. H. Prins Frederik Wilhelm van Pruissen bewilligd is.

„Hare Majesteit heeft ons bevolen te verklaren, dat zij met groot genoegen heeft gezien dat gij in deze zitting, niettegenstaande den korten duur daarvan, verscheiden wetten van groot gewigt hebt kunnen afdoen, waaraan Hare Majesteit bereidvaardig hare bekrachtiging heeft geschonken. De wetten tot invoering eener betere regtsbedeeling op het punt der uitersten wilsbeschikkingen in Engeland en Ierland maken een eind aan misbruiken, waarover sedert vele jaren talrijke klagten zijn aangeheven. De wet tot wijziging der bestaande bepalingen op het stuk van echtscheiding en geschillen tusschen echtelieden strekt tot wegneming van verkeerdheden, die zich sedert lang hebben doen gevoelen."

Na opnoeming van eenige wetten van minder gewigt, welke in deze parlementszitting tot stand gekomen zijn, besloot de aanspraak met de gewone inroeping van Gods zegen over Engeland.

— Blijkens den laatst bekend gemaakten staat der bank van Engeland is de circulatie der biljetten sedert de vorige opgaaf met 151.415 £ en de voorraad van haar muntmateriaal met 23.848 £ verminderd.

— Men heeft hier partikuliere berigten uit Weenen ontvangen, welke melden, dat de specie-betaling met Jan 1858 hervat zal worden en dat men tot dit einde 2 à 3 millioen £ benoodigd heeft. Om tot dat doel te geraken zoude men eene geldleening willen aangaan, en zijn reeds pogingen aangewend om die aan de Londensche beurs te sluiten.

— Alhier is de officiele bevestiging ontvangen van den dood der Afrikaansche reizigers, Dr. Vogel en den Heer Maguire. Eerstgenoemde is op last van den Sultan te Wara hoofdstad van Wadai, onthoofd; de andere werd vermoord door eene bende Tuaricks niet ver van Kuka; alvorens te bezwijken had hij verscheiden zijner aanvallers gedood. Ten gevolge van deze bedroevende gebeurtenis is men van oordeel, dat geen winstgevende handel van uit Tunis of Tripoli over de woestijn met centraal Afrika kan worden gedreven en dat de eenige weg zal zijn langs de rivieren Nijl, Niger en Zambesa.

— Hier te lande worden bij voortduring aanvragen uit Mexico ontvangen om kapitalen te beleggen in de katoencultuur aldaar. Het lijdt geen twijfel, dat de aanplanting zoude gelukken, doch de *Times* waarschuwt de Engelsche kapitalisten voor den verwarden toestand der republiek, welke eene kapitaalbelegging in Mexico zeer bedenkelijk doet achten.

— Gisteren zijn de kapitein en twee stuurlieden van het schip *Marthe Jane*, die een der matrozen gedurende de reis van West-Indie naar Liverpool zoodanig hebben gemarteld, dat hij aan de gevolgen overleed, ter dood veroordeeld.

— Men spreekt van een aanzienlijk faillissement in den graanhandel te Liverpool; een van de leden der firma moet zich uit de voeten hebben gemaakt.

— De *Court Journal* geeft de volgende lezing van een grappig voorval te Baden.

Het eenigste nieuws dat wij deze week van Baden ontvingen betrof een ongeluk de prinses Tolstoï overkomen, dat echter gelukkig geene ernstige gevolgen heeft gehad. — De prinses kon niet verdragen dat er gerookt werd, hetgene den ook om harent wille werd nagelaten wanneer zij in het gezelschap was. — Een van de badgasten, die veel werk maakte van de conversatie van mevr. de prinses was bezig eene sigaar te rooken toen de dame de zaal binnen kwam en op hem toetrad om met hem te spreken. Verlegen wat met zijne sigaar te doen, die hij dadelijk op het gezigt der prinses reeds had achter den rug gehouden, kijkt hij naar alle kanten rond, en geen open venster in zijne nabijheid ziende, laat hij de sigaar achter zich nedervallen juist op den oogenblik dat hij met de dame ging op en neder wandelen.

Ik dacht waarlijk, vicomte, zeide de prinses met eenen vriendelijken glimlach, „dat gij daar bezig waart het contract te verbreken en dat ik u rookende vond.

Maar Prinses! antwoordde hij met de hand op het hart, hoogst sentimenteel „hoe zou ik mij aan zoo iets schuldig maken nadat ons gezegd was dat die gewoonte u onaangenaam en hinderlijk was."

De prinses, overtuigd van de opregtheid en waarheidlievendheid van haren besten danser, glimlacht tevreden en doet nog een paar schreden vooruit, toen plotseling de dichter Méry op haar toevliegt en haar in zijne armen klemt. — Op denzelfden oogenblik ligt de Prins de Kniefter aan hare voeten geknield en tracht hare knieën te omhelzen en, nog voor de Prinses vragen of gissen kon welke de reden mogt zijn van zulke overdreven hartstogtelijke bewijzen van genegenheid, stond zij midden in eene heldere vlam die slechts door Mery's innige omhelzing verhinderd werd tot haar gelaat en boezem op te stijgen. — Van alle zijden omringd door het gezelschap van badgasten, die om strijd haar de brandende lappen van het lijf scheurden was het gevaar spoedig geweken en stond de doorluchtige dame regt en ongedeerd in hare *jupon d'acier*, de rok van hare japon was alleen het slagtoffer van het vuur geworden, terwijl de vlammen door de *jupon d'acier* wanen gestuit even als de vijand door de muren der vesting wordt verhinderd binnen te dringen. De ongelukkige oorzaak van dit gelukkig afgeloopen onheil ontvlugtte nog denzelfden avond de stad die het tooneel was geweest van zijnen onwillekeurig moord dgen aanslag en den volgenden avond reeds aan het souper droeg Herr Jevaertz eenige dichregelen voor tot lof van de zoo lang reeds gelasterde jupon d'acier die bewezen had voor dames eene uitmuntende brandkas te zijn.

FRANKRIJK.

— Een artikel van het dagblad *le Pays*, hoewel de buitengewone gisting in Perzie, ten gevolgen der gebeurtenissen in Bengalen, bevestigende, bevat zeer geruststellende berigten omtrent de gezindheid van het gouvernement. De regering zoude namelijk alles aanwenden, om de pogingen van eenige dweepende Mohamedanen, die aan gene zijde van den Indus zich tegen de Engelsche opperheerschappij verzetten, te bedwingen en zoude zich opregtelijk met de uitvoering van het vredesverdrag bezig houden. Daarom ook zoude tusschen het hof van Teheran en den Engelschen gezant Murray, die om redenen van gezondheid weldra een verlof denkt te nemen, de beste verstandhouding heerschen. Echter zal de Heer Murray zijn post niet verlaten, alvorens de ontruiming van Herat door de Perzen zal hebben plaats gehad. Die ontruiming zou weldra geschieden; het had nog niet kunnen plaats hebben wegens dat oorlog, welke de hoofdstammen van Afghanistan sedert zes maanden onderling voerden; zij beweerden thans allen, aanspraak te hebben op het bezit dezer gewigtige stad.

— Naar men verneemt heeft de Koningin van Madagascar op nieuw Europeanen doen mishandelen. Dit heeft ten gevolge gehad, dat de autoriteiten op de eilanden Bourbon en Mauritius hare regeringen hebben verzocht om bescherming voor hare landgenooten.

— Nopens de laatste ongeregeldheden in Tunis deelen de dagbladen nog onderstaande bijzonderheden mede: Een Jood bevond zich in den winkel van een Maur en onderhandelde over een voorwerp, dat hem te duur toescheen. Daar hij op de waar smaalde schold de Maur hem, naar de gewoonte der Muzelmannen, voor: hond, zoon van een hond! De Jood was dwaas genoeg om daarop te antwoorden: vervloekt zij uwe wet! Meer was niet noodig om het gepeupel op de been te brengen en weldra was de Jood een lijk. Van hunnen kant echter werden de Mauren door eenige oogetuigen aangevallen, hetgeen een gevecht ten gevolge had, waardoor drie menschen het leven verloren. Een Jood, die in den winkel van een Maurschen barbier de vlugt genomen had, werd door dezen met een scheermes de hals afgesneden. Men wil, dat drie winkels geplunderd zijn en dat eene poging tot roof op de beurs beproefd is, waar ongeveer 60 Joden en Christenen min of meer mishandeld en gewond zijn. Het bevestigt zich, dat de Fransche en Engelsche consuls krachtig tusschen beiden zijn gekomen.

— Ten gevolge van de jongste vervolgingen te Tunis heeft de vice-admiraal Trehouart twee oorlogschepen van het eskader der Middellandsche Zee naar de Tunesische wateren gezonden. Aanvankelijk zou het geheele eskader derwaarts vertrekken, doch men heeft daarvan afgezien; het oefenings eskader kruist thans in de Corsikaansche wateren.

— Men schrijft uit Napels van 16 Augustus: De Vesuvius, waarvan de uitbarsting vertraagd was, is gisteren eensklaps met meer kracht en breederen stroom beginnen te spuwen; de uitbarstingen herhalen zich meer en meer, en de lava, aan den voet van den Atrio del Cavallo, eene diepe kloof, bedwongen, schijnt thans eene nieuwe kracht te verkrijgen. De beroemde hoogleeraar Palmieri, opvolger van Melloni, voor wien Arago zoo groote achting betoonde, directeur van het Observatorium Vesuviano, bestijgt driemaal 's weeks den berg tot bij den krater, om de uitbarstingen van nabij te beschouwen, en maakt aanteekeningen, welke den grondslag zullen uitmaken van een later verslag aan de geleerden en aan de verschillende academien van wetenschap.

— De krijgsraad te Parijs heeft dezer dagen een vreemd geval van desertie te vonnissen gehad. — Een soldaat van het 50e regiment linie troepen door de Russen krijgsgevangen gemaakt, trouwde te Odessa. — Hij liet zich stilzwijgend rapporteren als gesneuveld, en, na het sluiten der vrede keerde hij met zijne vrouw naar Frankrijk terug, waar hij zich te Mont-martre vestigde. — Hij werd echter verraden en teregtgesteld wegens de beschuldiging van desertie. De Heer Mr. Oudot, die den beklaagde voor het hof zou verdedigen, haalde het volgende geval aan ter verdediging van zijnen cliënt: — Een detachement van de afdeeling Davoust lag in bezetting op het eiland Rugen. Plotseling komt er een order om onverwijld het eiland te verlaten, en werden de troepen met zulk eene overhaasting ingescheept dat een van de schildwachten geheel werd vergeten. Na drie uren achteröen op zijn post te hebben gestaan ging hij naar de hoofdwacht ten einde de redenen te vernemen waarom hij niet werd afgelost: hij vond de hoofdwacht geheel ledig en was wanhopend toen hij hoorde wat er geschied was. „Ik ben een verloren man, want ik zal als deserteur worden te boek gesteld," riep hij uit. Een handwerksman die medelijden met hem had, nam hem in huis en gaf hem na eenige maanden zijne dochter tot vrouw.

Vijf jaren daarna kwam er een zeil in zigt en weldra onderscheidde men de Fransche uniform op het dek van het vaartuig. — De angst vloog onzen vergeten schildwacht om het hart toen hem een denkbeeld in het hoofd kwam dat hij dadelijk uit voerde. — Hij ijlde naar huis, trok haastig zijne uniform aan en plaatste zich met het geweer op schouder op de plek waar de Franschen moesten aan wal komen.

„Werda!" riep hij met donderende stem.

„Werda voor u," was het antwoord, „wie zijt gij?

„Ik sta hier op schildwacht.

„Zoo! en hebt gij hier reeds lang gestaan?" was het spottend antwoord.

„Reeds vijf jaren."

Dit werd aan Davoust gerapporteerd die er hartelijk om lachte en den onwillekeurigen deserteur zijn ontslag uit de dienst gaf.

Het geregtshof zond de man zonder straf naar zijn regiment terug om zijnen tijd uit te dienen.

— De *Patrie* meldt, dat de commissie, benoemd om het vraagstuk van de transportatie van misdadigers naar Nieuw-Caledonië te onderzoeken, hare werkzaamheden ten einde gebragt heeft. Men verzekert, dat de Keizer bij zijne terugkomst te Parijs dien overeenkomstig een besluit zal nemen. Alle leden der commissie zijn het, naar men zegt, eens geweest, om Nieuw-Caledonië aan te wijzen als de geschiktste plaats voor onze penitentiaire etablissementen.

Nopens dit onderwerp is onlangs te Parijs het volgende werk uitgekomen:

De la Transportation et de la Colonisation pénitentiaire, par M. C. O. BARBAROUX, conseiller d'état, 1 vol. in 80.

De schrijver wil de verplaatsing van gevangenen buiten Europa op grootere schaal toegepast hebben, en bestrijdt de bedenkingen, welke daartegen telken male geopperd zijn. Hij echter wil voor Frankrijk het eiland Madagascar tot eene penitentiaire kolonie hebben aangewezen, en roept bij die gelegenheid de oude regten in, welke Frankrijk op dat eiland kan doen gelden; hij meent, dat het luchtgestel, de vijandige houding der bewoners enz. geene afdoende bezwaren tegen zoodanige vestiging opleveren, en hij betreedt hier het staatkundig, zoowel als het louter wetgevend gebied.

— Onlangs heeft het onweder in Belgie een proces opgelost. Twee rijke boeren van Chaineux, bij Verviers, betwistten elkander het bezit van eenen eik, staande tusschen hunne eigendommen. Nadat deze zaak reeds eenigen tijd bij de advokaten in onderhandeling was genomen, heeft nu de bliksem den boom in tweeën gesplitst, zoodat de eene helft op het eene veld en de overige helft op het andere veld is gevallen. De beide boeren hebben met dit onpartijdig scheidsregt genoegen genomen.

DUITSCHLAND.

— Volgens eene statistieke opgave, zijn in het vorige jaar op de gezamenlijke Duitsche spoorwegen, ruim 40 millioen personen vervoerd, eene hoeveelheid, die de talrijkheid der bevolking in aanmerking genomen, niet groot kan genoemd worden. Daarentegen was het transport van vrachtgoederen naar evenredigheid veel aanzienlijker en blijft dit nog steeds toenemen. Dit zal weldra in eene nog veel grooter mate het geval zijn, door de directe verbinding, waarin de havens der Noord- en Oostzee alsnu met Triëst gebragt worden, ten gevolge der voltooijing van de Laibacher linie. De plegtige opening van dien spoorweg zal den 27 dezer plaats hebben, in tegenwoordigheid des keizers. Voor het handelsverkeer wordt die weg zoo gewigtig geacht, dat te dezer gelegenheid eene medaille zal geslagen worden. Niet minder voordeel zal het handelsverkeer trekken uit de thans aangelegd wordende Beijersch-Oostenrijksche spoorweg-linien, door welke het westelijke gedeelte van Europa mede met Triëst

en de Levant in regtstreeksche communicatie zal komen.

— Eene mededeeling uit Breslau van 13 dezer meldt, dat de stad Bojanowo door een brand geteisterd is, ten gevolge waarvan niet minder dan 2000 menschen van huisvesting beroofd werden.

De *Breslauer Z.* bevat eenige bijzonderheden omtrent dien vreeselijken brand. Daaruit blijkt, dat het aantal slagtoffers bij deze ramp aanzienlijker is geweest, dan men aanvankelijk gevreesd had. Tot 13 Aug. had men reeds 15 á 17 lijken uit de puinhoopen voor den dag gebragt en er werden nog meer dan 20 personen vermist. Een aantal vrouwen en kinderen waren nog levend uit de onderaardsche toevlugtsplaatsen, waaring zij zich begeven hadden, gered. Niet zoo gelukkig was eene der welgesteldste familien, die van den heer Käbsch, die met zijne vrouw en dochter in hunne woning gestikt gevonden werd, terwijl Käbsch nog een zwaren geldbundel krampachtig in de hand hield Van de geheele stad stonden den 13den Aug. nog 4 huizen overeind en in de voorstad ongeveer 32 á 35, terwijl al de overige met de kerken en andere openbare gebouwen slechts rookende puinhoopen zijn. De vreeselijk bezochte bewoners moeten grootendeels den nacht in de open lucht doorbrengen.

— Dezer dagen heeft zich de generaal-majoor G. v. Degenfeld, een der meest geziene en beminde officieren bij het Oostenr. leger, door een pistoolschot van het leven beroofd. De oorzaak van deze wanhopige daad was een ongelukkige liefde, ofschoon de heer v. Degenfeld reeds den ouderdom van 50 jaren had bereikt.

— In den voormiddag van 8 dezer, barstte te Dantzig een brand uit, waardoor ongeveer dertig gebouwen in de asch zijn gelegd. De hitte was zoo groot dat het gras op den ruim duizend schreden verwijderden wal, in de rigting van den wind, in brand geraakte en slechts met moeite gebluscht kon worden. Men zegt, dat het ongeluk ontsaan is in de werkplaats van een timmerman, waar men teer kookte. Menschen zijn bij dit ongeluk niet omgekomen.

— In den voormiddag van 13 dezer is het laboratorium van de burgerwacht te Hamburg, dat zich op den wal in de nabijheid van de Dammpoort bevindt, in de lucht gevlogen. De beneden de stadsgracht liggende kruidtoren is onbeschadigd gebleven. Als oorzaak van het ongeluk wordt gemeld, dat het kruid, hetwelk zich in het laboratorium bevond, door de zware zonnehitte ontvlamd is. Een arbeider is door de uitbarsting ernstig gekwetst. De vuurwerkmaker en zijn zoon, die zich in het gebouw bevonden, hebben geen letsel bekomen.

— Op een prijs, door koning Max. van Beijeren uitgeschreven, zijn 150 tooneelstukken, waaronder 100 treurspelen, van Duitsche dichters ingekomen. De commissie ad hoc zal eerst de beste hieruit moeten kiezen en eerst na de opvoering op den hofschouwburg zal de prijs worden toegekend.

— Op het eiland Wollin, in het dorp Colzaw leeft een echte afstammeling van Martin Luther, genaamd Kossoets Marten Luther. — Het gemeente-bestuur van Stettin, na met de meeste naauwkeurigheid de echtheid van 's mans familie papieren te hebben onderzocht, heeft hem, uit achting voor zijnen grooten voorvader, het huis geschonken dat hij te Colzaw bewoont.

— Volgens eene statistische opgave van het aantal studenten in de theologie aan de gezamenlijke Duitsche hoogescholen in het afgeloopen jaar, bedroeg dit in het geheel 3290, en wel 2063 studenten in de Evangelische theologie op 16 faculteiten en 1227 in de katholieke theologie op 7 faculteiten.

— In de nabijheid van Bingen heeft een zwaar onweer, dat van eene wolkbreuk vergezeld ging, groote verwoesting in de wijnbergen aangerigt. Dit was bijzonder het geval in het naburige dorp Laubenheim, waar zelfs eenige menschen daarbij zijn omgekomen. De schade aan gebouwen en veldgewas wordt op 200,000 Thaler geschat

— Bij Koblents zal over de Moezel eene vaste spoorwegbrug worden aangelegd, waarmede reeds in de eerstvolgende dagen een aanvang zal worden gemaakt.

— In de nabijheid van Backnay in het koningrijk Wurtemberg werd eenige dagen geleden eene vergadering van Protestantsche pietisten gehouden, welke reeds eenige jaren het plan hebben opgevat, om in Palestina een rijk Gods te stichten. Het doel der bijeenkomst was om te beraadslagen over het ontwerp eener gemeenschappelijke kolonisatie in Jerusalem. Eene vroeger gekozen commissie bragt verslag uit over den haar opgedragen last: het ontwerpen van een plan tot landverhuizing. De commissie meende het ontwerp eener gemeenschappelijke landverhuizing in dit oogenblik niet te moeten aanraden; zij sloeg veeleer in het belang der nieuwe op te rigten kerk voor, om eerst op gemeenschappelijke kosten eene deputatie naar Jerusalem te zenden, ten einde den staat van zaken aldaar naauwkeuriger op te nemen, en zoo deze aan het doel beantwoordde, dan stappen te doen voor de kolonisatie. De reiskosten der deputatie, op 10,000 guldens begroot, zouden door vrijwillige bijdragen bijeen worden gebragt. De talrijke vergadering keurde het voorstel goed. De benoeming der deputatie zal in eene nadere vergadering plaats hebben.

— Onze fabriekanten van beetwortelsuiker hebben zich tot het ministerie van koophandel gewend, met verzoek dat aan de gedreigde verhooging der belasting op die soort van suiker geen gevolg zal worden gegeven, of dat die verhooging althans zoo wel de koloniale als de beetwortelsuiker treffen zal.

— De toevloed van vreemdelingen is thans te Frankfort groot, zoo dat, de bezitters der hôtels eenige honderd kamers in burgerhuizen tot zeer hooge prijzen in huur hebben moeten nemen, om de gasten onder dak te brengen. Het is voornamelijk Rusland en Nederland, welke dit jaar de sterkste kontingenten leveren.

— Reeds sedert eenigen tijd las men in sommige bladen, dat de inwoners van Hanau, die aan den Badenschen opstand van 1849 deel genomen hadden, thans, dus na verloop van acht jaren, voor de regtbank zouden worden gedagvaard. Dit berigt heeft zich thans, volgens de *Weser Zeitung*, ten volle bevestigd, daar de zich in het land bevindende personen, alsmede de afwezigen, gezamenlijk ten bedrage van 26, die beschuldigd zijn aan de toenmalige gebeurtenissen deel te hebben genomen, gedagvaard zijn om den 24 September aanstaande voor de regtbank te Hanau te verschijnen, ten einde zich te verantwoorden wegens de beschuldiging van hoog verraad.

— Het ontwerp tot uitbreiding van Frankfort a/M. is thans aan het naauwkeurig onderzoek eener speciale commissie onderworpen. Die uitbreiding is inderdaad eene behoefte voor de bevolking geworden. Het spreekt van zelf dat, zoo daartoe besloten wordt, aan de ondernemers van nieuwe gebouwen op het nieuwe terrein bijzondere voordeelen zullen worden verleend. Onder anderen spreekt men er van, dat zij 20 of 30 jaren lang vrij zullen gesteld worden van grondbelasting en dat de bouwmaterialen die zij noodig hebben, vrij van regten kunnen worden ingevoerd.

ITALIE.

De gevolgen van de jongste beweging in dit land doen zich nog steeds gevoelen.

Een demokratisch dagblad van Genua, de *Italio del Popolo*, behelsde eene verklaring van Mazzini betrekkelijk de onlangs daar ter stede voorgevallen onlusten. De befaamde volksmenner erkende dat die oproerige beweging het werk van zijnen aanhang was; maar hij ontkende dat plundering der stad of omverwerping der constitutionnele regering van Piemont in zijn plan lag; zijn doel was, een oorlog voor Italie's onafhankelijkheid te doen uitbarsten en ook Piemont daarin te wikkelen, en hij had Genua als een punt van aanval gekozen, deels omdat onder de bevolking dier stad misnoegen tegen de hooge regering heerschte, maar vooral omdat aldaar in het arsenaal een groote voorraad wapentuig voorhanden was. Ten slotte verklaart Mazzini, dat hij zijn doel nog te eeniger tijd hoopt te bereiken en dat hij eerder niet zal rusten.

Men weet dat de bende revolutionnairen, die in de maand Mei jl. eene landing in Calabrië beproefd heeft, zich daartoe op zee had meester gemaakt van eene particuliere stoomboot, die onder Sardinische vlag tusschen Genua en Tunis voer. Dat vaartuig is met de bemanning door het Napelsche gouvernement aangehouden en nog niet weder vrij gegeven, in weêrwil van herhaalde aanzoeken van het Sardinische gouvernement. Dit geschil is van zoo ernstigen aard geworden, dat het Turijnsche kabinet, naar verzekerd werd, dezer dagen dienstig geacht heeft eene nota uit te vaardigen, strekkende om de andere hoven van Europa met den stand der zaak bekend te maken.

Een ministerieël blad van Londen, de *Morning Post*, deelde een berigt uit Parijs mede, volgens hetwelk aldaar elk oogenblik tijding verwacht werd van eene openlijke breuk tusschen Napels en Piemont.

Het Parijsche *Journal des Dèbats* echter verzekert dat er geen gevaar van eene diplomatieke breuk tusschen Napels en Piemont bestaat, daar de Napelsche nota, over welker inhoud het Sardinische gouvernement zich had beklaagd, teruggenomen is. In die nota werd te kennen gegeven, dat de Sardinische overheden, tijdens de jongste aanslagen der revolutionnaire partij in Italië, tot voorkoming en verijdeling daarvan niet al het mogelijke gedaan hadden.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
November	4	Nederl. Ind.	Ataif.	Sech A. b. Achm. Ba-Asin.	Samarang.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar*
November	5	Nederlandsche	Jan van Schaffelaar.	L. G. Verbeek.	Nederland via Probolingo.
„	—	„	Staatsraad v. d. Houven.	F. Heijmeriks.	Pasoeroean.
„	6	„	Antoinette.	J. M. de Winter.	Nederland.
„	—	Nederl .Ind	Bintang Timoor.	Lebee Achmat.	Grissee.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Amerikaansche	Helen Mar.	E. F. Low.	China.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Willem de Zwijger.	Van Dries.	Nederland	„ „ „ „
„	Aegidia Paulina.	T. Veltman	„	„ „ „ „
„	Generaal de Steurs.	F. Fokkens.	„	„ „ „ „
Engelsche	Nora Creina.	M. Burgogne.	Onbepaald.	„ „ „ „
Zweedsche.	Equator.	A. Asander.	Zweden.	„ „ „ „
Nederlandsche	Henriette.	Chevallier.	Molukkos.	Schimmelpenninck & Co.
„	Jacqueline en Elise.	B. Sikkens.	Nederland.	„ „ „
Amerikaansche	Yankee Ranger.	Stokmann.	In reparatie.	Mathieu & Co.
Nederlandsche	Senior.	K. L. Swart.	Nederland.	Van Eck & Co.
„	Walcheren.	K. Hoek.	„	„ „ „ „

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; het stoomschip Suriname, de schoenerbrik Saparoea; de stoomschepen Samarang en Admiraal van Kinsbergen, Madura, Gouv. stoom-adviesvaartuig Tjipannas, stoom-sleper Kapitein van Os; Portug: Gouv. kotter Providincia; de schepen Yankee Ranger en Alfulck; het stoomschip Soerabaya; de barken FatalMaän, Sajjan Maskoor, Charlotta, Souburg, Goansien, Walcheren, Generaal de Steurs, Hellenman, Willem de Zwijger, Rijswijk, Henricus Gerardus, Aegidia en Pauline, Senior, Dennok Bintang Toedjoe en Marzoek; de brikken Henriette, Jacquelina en Elisa; de schoeners Virgo, Egmond, Kiem Ingsoen, Nora Creina, Hoseeng, Pinang en Ataif; de kotter Riengit.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

26 Oct. De Ned. Ind. schip *Fathal Moebarak*, gezagv. Said Sech bin Hoessin Assegaf, van Batavia den 12 Oct.

28 Oct. De Ned. Ind. schoener *Sophia*, gezagv. Siendoe Djaija, van Soerabaya den 24 October; de Ned. Ind. schoener *Tjilatjap*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya den 25 October.

30 Oct. De Ned. Ind. kotter *Klara*, gezagv. Sandroes, van Soerabaya den 24 October.

VERTROKKEN.

26 Oct. De Ned. Ind. schoener *Mashoor*, gezagv. Said Sech bin Saleh Bagasim, naar Cheribon.

30 Oct. De Ned. Ind. brik *Soedul Barie*, gezagv. Sech Abdulla bin Salim bin Sech Aboebakar, naar Samarang en Cheribon.

31 Oct. De Ned. Ind. bark *Ana Serie*, gez. Said Sait bin Segaf Makanon, naar Padang, Priaman en Bencoelen; de Ned. Ind. bark *Idrakolmona*, gezagv. Hadjie Aboebakar, naar Sambas; de Ned. Ind. kotter *Klara*, gezagv. Sandroes, naar Banjoewangie; de Ned. Ind. schoener *Tjilatjap*, gez. Katjoong, naar Tjilatjap.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Het schip Fathal Moebarak, de schoeners Sie Damar, Sumanap, Maria en Sophia.

PAMAKASSAN.

AANGEKOMEN.

31 Oct. De Ned. Ind. bark *Moelkoelbahar*, gezagv. Sech Mohamat bin Salim Bakieso, van Grissee, den 27 October.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De bark Moelkoelbahar.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 5den tot en met den 7den November 1857.

AANVOER.

Van Samarang per de Ned. Ind. schoener *Attaief*, gez. Sech Abdulla bin Aboebakar Baäsin, agent Gezagvoerder.

5 kisten manufacturen, 3 kisten glaswerk, 3 kisten bitter, 2 kisten kramerijen, 1 monster pakje, van Leeuwen & Co; 14½ picols witte garen, 100 stuks houtwerk, 102 collies lijnwaden, papier, verfwaren, koopmanschappen en kleinigheden, diverse Arabieren en Chinezen.

UITVOER.

Naar Schiedam per het Ned. schip *Anthoinette*, gezagv. J. M. de Winter.

100 picols rotting, 4200 picols kofij, $8501^{70}/_{100}$ picols suiker, N. H. M.; 1 kist man. sigaren, Gezagvoerder.

Naar Nederland via Probolingo per het Nederl. schip *Jan van Schaffelaar.*

$600^{78}/_{100}$ picols suiker, $500^{618}/_{1000}$ picols noten, 60 picols rotting, N. H. M.

Naar Nederland per het Nederl. schip *Staatsraad van der Huiven*, gezagv. F. Heijmeriks.

$3002^{26}/_{100}$ picols suiker, 588 schuitjes tin wd. 388 picols, 150 picols rotting, N. H. M.

Naar Sambas per de Ned. Ind. bark *Bintang Timoor*, gezagv. Lebik Amat.

300 picols rijst, Gezagvoerder.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol *f* 19 à *f* 21.—

Koffij per picol Nominaal.

Rijst (carga) per koijang *f* 130 à *f* 145.—

Id. (witte) „ „ *f* 155 à *f* 180.—

Koehuiden per 100 st. *f* 400 à *f* 600.—

Arak per legger *f* 110.—

Olie (Klapper)

Olie (Katjang)

Kadjang Matten

Rotting *f* 8 à *f* 9.—

Wisselkoers 106 à 107 %